

Com a **diputat d'un districte típicament rabassaire** com el de Sabadell, Companys es lliura en cos i ànima, al llarg dels anys vint, al problema social del camp català. Un problema generat per les **diffícils condicions legals dels pagesos** que treballen la terra amb contracte de conreu: parcers, rabassaires i arrendataris, una part important dels quals comparteixen aquesta condició amb la de minúscul propietari i jornalier.

Així doncs, l'agost de 1922, Companys impulsa la **creació i organització de la Unió de Rabassaires**, el sindicat agrari que esdevé hegemònic gràcies a recuperar per al camp català la tradició fonamentalment reformista que l'anarcosindicalisme cenetista havia fet trontollar durant l'anomenat bienni bolxevic (1918-1920).

El mateix 1922 Companys, en una pràctica comuna als republicans de l'època, ingressa a la francmasoneria, tot i que hi té molt poca implicació al llarg de la seva vida.

L'aventura colonial espanyola al nord d'Àfrica pateix una severa derrota a Annual davant els rifenys d'Abd-el-Krim. La crisi política de la desfeta soscava la monarquia d'Alfons XIII, i provoca, el setembre de 1923, el cop d'estat i la **Dictadura del general Miguel Primo de Rivera**, avalats pel propi rei en una sortida endavant.

La Dictadura elimina els partits polítics a tot l'Estat, persegueix els militants d'esquerra i els catalanistes, disol la Mancomunitat de Catalunya i prohibeix l'ús públic de la llengua i la bandera catalana.

Cessat com a diputat pel cop d'estat, Companys se centra en la **direcció de La Terra, el portaveu de la Unió de Rabassaires** que esdevé de vital importància sobretot a partir de 1926, quan la repressió política i sindical de la Dictadura suspèn la campanya de mitjans del sindicat.

1922
Dirigents de la Unió de Rabassaires Lluís Companys, Amadeu Aragay i Francesc Riera en una assemblea d'aquest sindicat de pagesos.

21 juny 1924
La Terra, el portaveu de la Unió de Rabassaires, fou fundada i dirigida per Lluís Companys.

27 octubre 1931
L'important ascendent polític que Companys conserva sobre el món rabassaire queda reflectit en aquest recutit de Violent Castanyes publicat a El De Negre durant la seva època de dirigent d'Esquerra.

1935
Opuscle «Què és la Unió de Rabassaires» de Montuï Puig i Vilà, amb prelogos de Lluís Companys.

Barcelona, 12 juny 1934
Manifestació dels rabassaires davant del Parlament de Catalunya després que el Tribunal de Garanties Constitucionals revocà la Llei de Contractes de Conreu. La pancarta diu: «Proclamació de la República Catalana. A baix els traïdors de nostra terra! Lluitem i lluitarem fins la mort!».

Castellar del Vallès, 16 maig 1936
Lluís Companys en una visita pel País s'atura a saludar a «Avi Bruguera» un vell rabassaire qualificat pel president de la Generalitat com «el més antic republicà de Castellar i un dels millors amics que jo he tingut».

circa 1936
Carta de la Unió de Rabassaires.

1882-1940

LLUÍS COMPANYS
POLÍTIC FINS A LA MORT